

tikálního zaměstnance skupiny C, VI. hodnostní třídy 4 stupně, ve výši 29.035 Kč 20 h a podle služební smlouvy (odst. 3) bylo změnu služebního platu žalobcova provést obdobnou úměrou, nepochybil odvolací soud, když úměrou propočítal nové požitky žalobcovy, tak, jak se stalo v napadeném rozsudku.

Názoru dovolatelovu, že jeho nárok na přednostenský přídavek jest odůvodněn doslovem a smyslem služební smlouvy, nelze přisvědčiti, poněvadž ve smlouvě o zvláštním přednostenském přídavku není vůbec řeč, ač o jiných vedlejších platech a přídavcích, o dietách, revisním příplatku, o poplatcích ze smlouvy má podrobná ustanovení. Ani okolnost, že jiní přednostové revisních komisí přednostenský přídavek dostávali, nemá podstatného významu pro souzenou věc, poněvadž služební poměr žalobcův — jako smluvního úředníka — a z něho plynoucí práva a nároky, jest posuzovati jen podle jeho služební smlouvy, kterou však žalobci nebyla přiznána naprostá parita ve služebních požitcích s pragmatikálními státními zaměstnanci tehdejší skupiny A, jak bylo již doloženo, a žalobce neprávem odůvodňuje touto paritou (rovnocenností) se státními pragmatikálními úředníky též svůj nárok na mimořádné odměny pro rok 1924 a 1925 podle zákona ze dne 22. prosince 1924, čís. 289 sb. z. a n., jímž byla vláda zmocněna k výplatě těchto odměn státním a některým jiným zaměstnancům a provedení rozdělení odměn ponecháno vládě (§ 1 čís. 2 uv. zák.). Odměny tyto nejsou podle své povahy součástí požitků služebních, nýbrž zvláštní mimořádnou podporou, na niž státní zaměstnanci neměli právního nároku. Byl-li dotčený zákon proveden pro zaměstnance, podřízené ministerstvu financí, zvláštními pravidly a vysvětlivkami, posuzovaly správně nižší soudy podle nich nárok žalobcův a z odstavce IV. pravidel bezvadně dovodily, že žalobci jako smluvnímu úředníku nemohl nikdy vzejíti nárok na odměnu stejnou s pragmatikálními úředníky skupiny A nebo B ve smyslu odst. I pravidel, nýbrž v nejpříznivějším případě jen na odměnu podle odst. III. pravidel, jež měla býti určena $\frac{2}{3}$ ze 20% místního přídavku a byla omezena jen na takové smluvní zaměstnance, kteří byli smlouvou co do výše požitků vůbec a místního přídavku zvláště výslovně na roveň postaveni úředníkům pragmatikálním. Nižší soudy též správně rozpoznaly, že žalobci tato výhoda výslovně smlouvou přiznána nebyla a jest souhlasiti i s právním jejich závěrem, že žalobci podle prováděcích pravidel ministerstva financí nárok na mimořádnou odměnu vůbec nepřislušel, ježto jeho služební plat byl ve smlouvě stanoven jednotně na 28.800 Kč. Byla tedy věc s právního hlediska posuzena odvolacím soudem bezvadně a dovolací důvod čís. 4 § 503 c. ř. s. není opodstatněn.

Čís. 9210.

Okolnost, že motorové kolo bylo odevzdáno bez certifikátu, není o sobě rozhodující pro otázku bezelstnosti nabyvatele (§ 368 obč. zák.). K bezelstnosti nabyvatele nelze přihlídnouti, stalo-li se odevzdání věci

sice dobrovolně, ale přece jen k zajištění po případě k úhradě pohledávky vymáhané exekucí.

(Rozh. ze dne 26. září 1929, Rv I 1468/28.)

Žalující firma domáhala se na žalované firmě vydání motocyklu, tvrdíc k němu vlastnictví. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Prvý soud zjistil, že Alois K. neodevzdal žalované motocykl do zástavy, nýbrž do vlastnictví na částečnou srážku pohledávky žalované za ním, že šlo o plnění na místo placení, dále zjistil první soud, že K. při odevzdání motocyklu tvrdil, že motor je jeho vlastnictvím a že je zaplacen. Ježto je nesporné, že K-ovi byl motocykl žalující stranou svěřen do užívání a prokázáno, že žalovaná strana nabyla držby motocyklu úplatně a že nevěděla, aniž se mohla domnívati, že motocykl patří žalující straně, míní odvolatelka, že tím již vlastně bylo prvním soudem její vlastnictví k motocyklu prokázáno, a že se proto první soud bezdůvodně zabýval další otázkou nepatřící k věci, otázkou certifikátu a že nesprávně oduznal dodatečně straně žalované bezelstnost držby motocyklu, ač zjistil na více místech, a to důrazně, že žalovaná strana nabyla vlastnictví motocyklu. Tato okolnost jest jádrem odvolání a z ní odvozuje strana žalovaná veškeré uplatňované důvody odvolací. Jest ovšem pravda, že první soud, když byl na více místech zdůraznil, že motocykl byl odevzdán žalované straně na místo placení, na konci rozhodovacích důvodů uvádí, že, ač žalovaná strana nabyla vlastnictví stroje, přece to, že jí K. nepředložil certifikát, musilo jí býti podezřelé, že proto musila mítí důvodné podezření co do bezelstnosti jeho držby a že proto musí žalovaná strana stroj žalující straně postoupiti. V těchto důvodech byl by ovšem rozpor, kdyby z celého obsahu rozhodovacích důvodů nebylo zřejmo, že tu jde jen o nesprávné vyjádření se prvního soudce, o nesprávný výklad zákonného ustanovení §§ 367 a 368 obč. zák. pokud se týče čl. 306 obch. zák. Z těchto ustanovení zákona jest zřejmo, že jen bezelstný nabyvatel dojde vlastnictví věci, takže, an první soud nepřiznal žalované straně bezelstnost držby, jest jeho závěr, že žalovaná nabyla vlastnictví stroje, nesprávný. Tak, jak důvody ty jsou sepsány, nelze jim rozuměti jinak, než, že první soud má za to, že žalovaná strana vlastnictví stroje sice nabyla, ale následkem obmyslnosti držby zase pozbyla, při čemž přihodil se prvnímu soudu omyl i v tom směru, že podle jeho názoru záleží tu na bezelstnosti držby předchůdcovy. Ve skutečnosti však nemohla žalovaná strana vůbec nabýti vlastnictví stroje, nebyla-li »bezelstnou« (§§ 326, 367 a 368 obč. zák. a čl. 306 obch. zák.). Ježto podle § 328 obč. zák. svědčí pro držitele právní domněnka bezelstnosti držby, bylo na žalující straně, by dokázala nedostatek bezelstnosti držby. Důkaz ten se žalující straně zdařil, neboť první soud zjistil, že si zástupce žalované strany, přijímaje motocykl, nevyžádal od K-a certifikát, domnívaje se, že do 5. října 1926 zaplatí a motor si vezme zpět, což se však nestalo, jakož i, že certifikát má strana žalující, který teprve ve sporu předložila jako přílohu. První soud z těchto

okolností vzhledem k předpisům §§ 1, 18 a 55 nař. min. vnitra ze dne 28. dubna 1910, čís. 81 ř. zák. učinil závěr, že žalovaná strana musila míti důvodné podezření co do bezelstnosti držby svého předchůdce. Odvolatelka napadá především výklad citovaného ministerského nařízení, míníc, že jest jí vždy možno opatřiti si certifikát způsobem naznačeným v § 19 cit. nař. Leč odvolací soud sdílí v této příčině názor prvního soudu, že okolnost tato mohla v žalované vzbuditi důvodné podezření, že stroj nenáleží K-ovi, nýbrž jiné osobě. Jeť všeobecně známo, že silostroje možno použiti jen, lze-li se vykázati certifikátem, a nelze souhlasiti s názorem odvolatelky, že jest jí možno opatřiti si podle § 19 cit. nař. certifikát ke stroji jí odevzdanému, když původní certifikát je v rukou strany žalující a možno si jej od ní opatřiti. Okolnost, že K., ač tvrdil, že jest stroj jeho vlastnictvím a že jej zaplatil, neodevzdal současně certifikát, musila vzbuditi v žalované straně důvodné podezření, že stroj náleží jiné osobě, nikoli K-ovi, to tím spíše, ano šlo o dlužníka, jehož svršky byly zabaveny a na něhož za krátký čas na to byl uvalen úpadek a přece u něho nalezen motocykl v ceně několika tisíc korun dosud nikým nezabavený. Odvolací soud jest tudíž právního názoru, že následkem nedostatku bezelstnosti držby žalovaná strana vůbec nenabyla vlastnictví ke stroji a dospěl k témuž výsledku, jako soud první, že žalovaná strana jest povinna vydati straně žalující sporný motocykl, ať se rozepře posuzuje podle §§ 367 a 368 obč. zák. nebo podle předpisu čl. 306 obch. zák.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání nelze přisvědčiti, pokud s hlediska důvodu čís. 4 § 503 c. ř. s. vytýká, že odvolací soud po právní stránce mylně posoudil otázku bezelstnosti. Nabyvatele nelze pokládati za bezelstného, věděl-li, že nabývá věci od osoby, která není jejím vlastníkem, pokud se týče není oprávněna ji zciziti, nebo, mohl-li aspoň podle okolností a měl-li při náležité pozornosti v uvedených příčinách míti důvodné podezření (§ 368 obč. zák.). Právem odvolací soud dospěl k závěru, že tu jde o případ posléz uvedený a že proto žalovaná nebyla bezelstnou nabyvatelkou v tom smyslu, jak zákon vyžaduje k nabytí práva od nevlastníka. Dovolání má sice pravdu v tom, že skutečnost, že v souzeném případě bylo žalované odevzdáno motorové kolo bez certifikátu, o sobě nebyla na překážku převodu práva a nebyla by o sobě rozhodující pro otázku bezelstnosti žalované firmy. Ale i dovolání správně podotýká, že při řešení této otázky jest přihlížeti ke všem okolnostem, za nichž se stalo domnělé nabytí práva, v jich celistvosti. A tu nutno uvážiti, jak správně činí i odvolací soud, za jakých okolností došlo k ujednání ze dne 20. září 1926 a k odevzdání motorového kola žalované, pokud se týče jejímu zástupci. Podle zjištění nižších soudů se to stalo při té příležitosti, když se Zikmund V. jako zástupce žalované firmy (tehdejší vymáhající věřitelky) s výkonným orgánem Rudolfem Č-em dostavil k dlužníku Aloisu K-ovi, by převzal zabavené svršky. Žalovaná vymáhající věřitelka dobře znala

špatné majetkové poměry K-ovy. Tu se najednou u dlužníka objevil nový předmět značné ceny, motorové kolo dosud nezabavené, o němž Alois K. tvrdil, že jest jeho vlastnictvím a že je má zapláceno. Že Zikmund V. v tomto směru měl jisté pochybnosti, tomu nasvědčuje již ta skutečnost, že si to v písemném prohlášení ze dne 20. září 1926 dal dlužníkem výslovně potvrditi. Také ředitel žalované firmy Arnošt K. jako svědek udal, že, jakmile mu V. oznámil, co se stalo, hned se ptal, zda je to majetek K-ův. Ale, nehledíc ani k tomu, bylo za vyličeného stavu věci příkazem obyčejné opatrnosti, by se žalovaná firma, než převzala motorové kolo, ať již jako zajištění nebo jako splátku na dluh, nespokojila s pouhým prohlášením dlužníkovým, že kolo jest zapláceno a že jest jeho vlastnictvím, nýbrž by si o tom vyžádala doklady neb aspoň se ptala, odkud kolo má, načež by prostým dotazem byla mohla zjistiti nepravdivost dlužníkových údajů. Když žalovaná, ač zjištěné okolnosti a celá situace dlužníka zajisté nabádaly k opatrnosti, tak neučinila, nýbrž, spokojivši se prostě s jeho tvrzením, se dále o věc vůbec nestarala, jednala na vlastní nebezpečí a musí nésti toho důsledky. I když tedy žalovaná přímo nevěděla, že ten, od koho nabyla věci, nebyl jejím vlastníkem, nemůže z toho vzhledem k ustanovení § 368 obč. zák. ve svůj prospěch nic dovoditi, poněvadž tato její bezelstnost by nespočívala na omylu omluvitelném, nýbrž na omylu, jež si sama zavinila, nešetřivši při nabývání oné míry bedlivosti a obezřetnosti, již lze a nutno použiti při obyčejných schopnostech (§ 1297 obč. zák.). K tomu ještě přistupuje další úvaha, že v takových případech, jaký jest tento, nedopadá ani důvod, proč zákon za určitých předpokladů chrání bezelstného nabyvatele, že naopak přiznáním této ochrany i v takovýchto případech by byla jen otevřena možnost k obcházení zákona a ke zkrácení třetích osob a že proti tomu mluví zejména všechny ony důvody, z nichž zákon (§ 456 obč. zák.) a stálá judikatura přiznávají ochranu i bezelstnému nabyvateli jen při nabytí smluvním, nikoliv též exekučním, kdežto v souzeném případě odezdání sporného kola žalované firmě se stalo na venek sice dobrovolně, ale v podstatě přece jen k zajištění po případě k úhradě pohledávky vymáhané exekucí.

Čís. 9211.

Český vodní zákon.

Pro nárok, by se žalovaný zdržel jednání, jímž by byl žalobce rušen ve svém vlastnickém právu nakládati vodou uzavřenou v rybníku a v právu upravování jejího odtoku vypouštěcími stavidly, jest přípustným pořad práva.

I voda uzavřená v průtočném rybníku podléhá soukromoprávní dispozici vlastníkově, pokud jde o její dovolené uzavření, o dovolené napětí rybníka. Voda volně protékající takovým rybníkem nebo nad míru dovoleného napětí zadržaná jest vodou veřejnou a o jejím užívání a odvádění rozhodují správní úřady. Správní úřady rozhodují i o vypuštění rybníka, mění-li se tím tok veřejné vody.

(Rozh. ze dne 27. září 1929, R I 384/29.)